

A Kúria a dr.Szepesi Zsuzsa ügyvéd által képviselt D. J. felperesnek a Tolna Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala alperes ellen kapcsolattartási ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Tolna Megyei Bíróság 15.K.20.476/2011/10. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 12. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott helyen és napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Tolna Megyei Bíróság 15.K.20.476/2011/10. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 20.000.- (azaz húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi továbbá a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 70.000.- (azaz hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A P. Városi Bíróság ítéletében felperes anyja és D. L. apa kiskorú gyermekének, kk. D. D.-nek az apával való kapcsolattartását úgy szabályozták, hogy az apa minden második hétvégén péntek 16 órától vasárnap 17 óráig jogosult a gyermekét magával vinni. A kapcsolattartás újraszabályozását D. L. 2010. március 29. napján kérte P. Város Polgármesteri Hivatal Gyámhivatalánál (továbbiakban: I. fokú gyámhivatal) arra hivatkozással, hogy közte és a nevelőapa közötti feszült viszonyra tekintettel a gyermek átadására, átvételére a gyermekjóléti szolgálat hivatalos helyiségében kerüljön sor. A gyámhivatali eljárásban a felperes édesanya meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy a gyermeke a kapcsolattartások alkalmával egyedül is el tud menni édesapjához, valamint a kapcsolattartás időtartamának kéthetente egy napra történő csökkentése iránti kérelmet terjesztett elő. A gyermek ragaszkodott ahhoz, hogy továbbra is az apa menjen érte a kapcsolattartások kezdetekor. A felek között egyezség nem jött

létre, ezért az I. fokú gyámhivatal eljárása során szakvéleményt szerzett be, mely szerint a kapcsolattartás idejének csökkentése nem indokolt, ugyanakkor javasolta, hogy a gyermek átadása, visszaadása a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat helyszínén vagy annak munkatársa jelenlétében történjék.

Az I. fokú gyámhivatal a I.3714-21/2010. számú határozatával a kapcsolattartás újraszabályozására irányuló kérelmeket elutasította. A határozat indokolása szerint a szakértői vélemény alapján nem indokolt a kapcsolattartás időtartamának csökkentése arra tekintettel, hogy csak a megvalósult találkozások segítik elő a gyermek és édesapja között a kapcsolat tényleges helyreállítását, ellenben elvetette a pszichológus szakértői véleményben foglalt azon javaslatot, hogy a gyermek átadásának helyszíne a gyermekjóléti szolgálat hivatalos helyisége legyen, vagy a gyermek átadása, visszaadása a szolgálat munkatársa jelenlétében történjen.

Az elsőfokú határozattal szemben a felperes és Dudás László apa is nyújtott be fellebbezést.

Az alperes a felperes fellebbezését a 24873-6/2010. számú határozatával elutasította, mely határozatot a Tolna Megyei Bíróság ítéletével eljárási hibára hivatkozva hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte.

A megismételt eljárás során az alperes, tekintettel arra, hogy az újraszabályozás iránti kérelmek elutasítása óta közel egy év telt el - és 2010. áprilisa óta a gyermek és apa közötti kapcsolat megszakadt - a gyermek ismételt szakértői vizsgálatát rendelte el. A szakértőként kirendelt P. Térség Pedagógiai Szolgáltató Központ Nevelési Tanácsadó a kiskorú 2011. márciusában a védelembe vételi eljárásban elvégzett teljes körű pszichológiai vizsgálat adatai alapján készítette el a szakvéleményét, melyben fenntartotta az alapeljárásban kifejtett azon álláspontját, hogy a kapcsolattartás időtartamának csökkentése nem indokolt a gyermek életkorára és elfoglaltságaira hivatkozással. Az újabb szakértői vizsgálat nem terjedt ki a gyermek átadása-átvétele helyszínére való javaslatlételre. A beszerzett szakvélemény alapján az alperes D. L. apa fellebbezésének helyt adott és a 2011. május 11. napján kelt 2433-30/2011. számú határozatával az I. fokú közigazgatási szerv apai kapcsolattartás újraszabályozása tárgyában hozott határozatát megváltoztatta és D. L. kk. D. D. nevű gyermekével való kapcsolattartását a gyermek átadásának helyszíne tekintetében újraszabályozta. Utalva a megismételt eljárás során beszerzett szakvéleményben foglaltakra, valamint arra, hogy a szülők, valamint az apa és nevelőapa között kialakult feszült és konfliktusokkal terhelt családi kapcsolatra tekintettel a gyermek érdekében indokolt a kapcsolattartás kezdetén történő átadás helyszínét a szakértői véleményben foglalt javaslat szerint újraszabályozni. A

felperesnek a folyamatos és időszakos kapcsolattartás időtartamának csökkentésére irányuló kérelmét az I. és II. fokú eljárásban beszerzett szakvéleményre alapozva utasította el.

A felperes keresetet nyújtott be a II. fokú határozat felülvizsgálata iránt. Sérelmezte, hogy nem áll rendelkezésre olyan bizonyíték, amely azt igazolná, hogy a kapcsolattartás újraszabályozása a gyermek érdekeit szolgálja. Ebben a körben a gyermek és szülők kapcsolatát kell vizsgálni és nem a szülő és nevelőszülő közötti viszonyokat. Állította, hogy a kapcsolattartás a hatósági eljárás megindítása óta azért marad el, mert az apa nem megy el a kapcsolattartásra. Az újraszabályozás szükségességét szakértői vélemény sem támasztja alá, mert tudomása szerint szakértői vizsgálatra a fellebbezési eljárásban nem került sor.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a tényállást azzal egészítette ki, hogy az alperesi határozat kiadása óta D. L. apa és kk.D. D. között a kapcsolattartás továbbra sem működik, mert az anya gyermeket nem kíséri el a gyermek átadásának színteréül meghatározott családsegítő és gyermekjóléti szolgálat hivatalos helyiségébe. Az alperesi döntést megalapozó bizonyítékok vizsgálata körében megállapította, hogy a 2011. április 28. napján kelt szakvélemény tartalmazza, hogy a 2011. február 18-án, illetve március 8-án lezajlott vizsgálat anyagára épül, mely vizsgálati eredmények alkalmasak voltak a tárgy ügyben feltett kérdések megválaszolására a kiskorú újabb vizsgálatra történő bevonása nélkül. Megállapította, hogy a szakvélemény kézbesítése az alperes részéről elmaradt, de ilyen kötelezettsége az eljáró hatóságnak a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 70. § (1) bekezdése alapján nem volt, mivel a felperes értesítést kapott az eljárás megindításáról. A szakvélemény kézbesítésének elmaradása ezért nem minősül eljárási szabálysértésnek. Az elsőfokú bíróság nem tartotta megalapozatlannak az alperes határozatát amiatt, hogy nem került sor a gyermek és a szülők ismételt pszichológiai vizsgálatára, osztva az alperes azon álláspontját, hogy a korábbi vizsgálati eredmények alapján a szakértő megalapozott szakértői véleményt tudott adni, ily módon megkímélve a gyermeket az újabb pszichológiai vizsgálatától. Hangsúlyozta, hogy a gyermek átadásának helyszínének megváltoztatását a gyermek és édesapja közötti kapcsolat tényleges helyreállítása, mint elsődleges cél tette indokolttá és szükségessé. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen az alperes határozatának megváltoztatását és D. L. apa kapcsolattartás újraszabályozása iránti kérelmének elutasítását, másodlagosan kérte a jogerős ítélet

hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárása, új határozathozatalra történő utasítását. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az ügy érdemi elbírálására kihatóan megsértette a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 213. § (1) bekezdését, 221. § (1) bekezdését és a 226. § (1) bekezdését, továbbá a jogerős ítélet sérti a gyermekvédelemről szóló 1997. évi XXXI. törvény 6. § (1), (2), (4) és (5) bekezdését, a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX.10.)Korm. rendelet (továbbiakban: Gyer.) 29. § (1) bekezdésében, 30. § (2), (4) bekezdésében és a 32. §-ában írtakat azáltal, hogy ezen jogszabályhelyek téves alkalmazásán és értelmezésén alapul. Álláspontja szerint a jogerős ítélet kizárólag a keresetben hivatkozott eljárási jogszabálysértés tárgyában foglalt állást, az anyagi jogszabálysértés vizsgálatát nem végezte el. A megtett indítványok ellenére bizonyítási eljárást nem folytatott le, mellőzte a 14. életévét betöltő kk.D. D. meghallgatását anélkül, hogy a bizonyítási indítvány mellőzésének indokát adta volna az ítélet indokolásában. Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást kizárólag a közigazgatási eljárásban keletkezett iratok alapján állapította meg és a közigazgatási határozat tartalmi felülvizsgálata során nem ítéleti döntést hozott, hanem véleményt nyilvánított. Hivatkozása szerint téves és iratellenes az ítélet indokolásának azon megállapítása, hogy az alperes eljárási szabálysértést nem követett el, továbbá az ítéleti döntés a Pp. 213. § (1) bekezdésébe ütköző módon nem terjedt ki valamennyi kereseti kérelemre. A kereset egyrészt a szakértői vizsgálat mellőzése, mint eljárási szabálysértés miatt kérte az alperesi határozat hatályon kívül helyezését. Emellett érdembe kérte a döntés anyagi jogszabályoknak megfelelő felülvizsgálatát, amit az elsőfokú bíróság nem végzett el, helyette bizonyítási eljárás nélkül hozott döntést úgy, hogy a bizonyítás mellőzésének indokait az ítélet indokolási része nem tartalmazza. Ez utóbbi sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését és 221. § (1) bekezdését.

Alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a peradatok alapján megállapította, hogy az elsőfokú bíróság jogerős ítéletében a tényállást helytállóan állapította meg és az abból levont jogi következtetések is megalapozottak.

A felperes keresetlevelében kapcsolattartás újraszabályozásáról rendelkező másodfokú közigazgatási határozat megváltoztatását kérte és csak másodlagos kereseti kérelme irányult az alperes határozatának hatályon kívül helyezésére eljárási szabálysértés miatt. A jogerős ítélet indokolása tartalmazza, hogy az alperes a

megismételt eljárás során szakértői bizonyítást folytatott le és a beszerzett szakértői vélemény miatt nem tekinthető megalapozatlannak kizárólag azon okból, hogy nem került sor a gyermek és szülők ismételt pszichológiai vizsgálatára.

A fellebbezési eljárásban a szakértői bizonyítás elrendelését az időmúlás indokolta és nem az a körülmény, hogy az elsőfokú közigazgatási szerv a tényállást hiányosan tárta fel. Az új szakvélemény beszerzése az alperesi eljárásban nem a gyermek átadása-átvétele megfelelő helyszínének meghatározását célozta, hanem annak vizsgálatára irányult, hogy indokolt-e a felperes kérelme alapján a kapcsolattartás időtartamának újraszabályozása a gyermek életkora és az ebből adódó elfoglaltságai okán, valamint figyelemmel arra, hogy az apa és gyermek közötti kapcsolattartás a hatósági eljárás megindulása óta nem működik. A másodfokú eljárásban a fellebbezés elbírálásához szükséges adatok - a szülők és a kiskorúnak az elsőfokú eljárásban beszerzett nyilatkozatai, valamint a kirendelt nevelési tanácsadó első- és másodfokú szakértői véleménye - rendelkezésre állt, ezért az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül állapította meg ítéletében, hogy a felperes eljárási jogszabálysértésre alapított másodlagos kereseti kérelme nem alapos.

A jogerős ítélet a közigazgatási ügy irataival sem ellentétes a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott azon okból, hogy az alperes eljárásában a szakértői vizsgálat a kirendelés ellenére nem történt meg. Az alperes és a megyei bíróság határozatának indokolási része ugyanis részletesen tartalmazza a gyámhatósági eljárásban beszerzett szakértői vélemények megállapításait, továbbá egyértelműen rögzíti, hogy a szakértői vélemény képezte a kapcsolattartás újraszabályozása tárgyában hozott érdemi döntés alapját.

A megyei bíróság az alperes keresettel támadott határozatának érdemi felülvizsgálatát is elvégezte, ennek kapcsán azt is vizsgálat tárgyává tette, hogy az alperes határozatának meghozatalát követően D. L. apa és kk.D. D. között a kapcsolattartás hogyan alakult. E vonatkozásban a megyei bíróság a tényállást kiegészítette és a kiegészített tényállás alapján vizsgálta a gyámhivatali eljárásban beszerzett szakvéleményekre alapított alperesi határozat jogszerűségét. Helytállóan utalt arra, hogy a kapcsolattartás újraszabályozása a gyermek átadásának helyszínét érintően indokolt a gyermek és édesapja közötti kapcsolat helyreállítás érdekében, mely több év zavartalan kapcsolattartás után az apa és a nevelőapa között időközben kialakult feszült és konfliktusokkal terhelt viszony miatt nehezült el, majd szakadt meg.

A Gyer. 32. § (1) bekezdése szerint a kapcsolattartás újraszabályozását a kapcsolattartás rendező határozat jogerőre emelkedésétől számított 2 éven belül abban az esetben lehet kérni, ha azok a körülmények, amelyekre a bíróság vagy a gyámhivatal a döntését alapította, utóbb lényegesen megváltoztak és a kapcsolattartás újraszabályozása a gyermek érdekeit szolgálja.

A Kúria is mindenben osztja a megyei bíróság azon álláspontját, hogy a jelen helyzetben a gyermek és édesapja közötti kapcsolat tényleges helyreállítása az elsődleges cél, amely csak létrejött találkozások útján valósulhat meg. Mindezt elősegíti a kapcsolattartás újraszabályozása a gyermek átadása-átvétele helyszínét érintően.

A per adatai alapján megállapítható, hogy az alperesi határozat érdemi felülvizsgálatához szükséges releváns tények és bizonyítékok a megyei bíróság rendelkezésére álltak. A kiskorú gyermek perbeli meghallgatása szükségtelen bizonyítási cselekmény lett volna, figyelemmel arra, hogy kk.D. D. nyilatkozatát már az I. fokú gyámhatóság beszerezte. Az elsőfokú bíróság felperes bizonyítási indítványának mellőzésével tehát nem sértette meg a Pp. 206. § (1) bekezdésének rendelkezését.

A felperes felülvizsgálati kérelmében azt is sérelmezte, hogy az ítélet indokolási része nem tartalmazza, hogy a bíróság milyen okból mellőzte a felajánlott bizonyítást, ezáltal nem felel meg a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak. E tekintetben az ítélet indokolása kétségtelenül hiányos, de az elkövetett eljárási szabálysértés nem olyan jellegű, amely - a már kifejtettekre figyelemmel - az érdemi döntésre is kihatott, ezért az a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján az anyagi jogszabályoknak mindenben megfelelő jogerős ítélet hatályon kívül helyezését nem tette lehetővé.

A Kúria megjegyzi, hogy az alperes döntése lényegében okafoggyottá is vált azáltal, hogy az apa a kapcsolattartás végrehajtása iránt folyamatban volt eljárásban a 14. életévét betöltött gyermekének akaratát is tiszteletben tartva úgy nyilatkozott, hogy a jövőben nem kívánja a gyermekét hatósági eszközzel kapcsolattartásra bírni. A végrehajtási eljárásban emiatt kérelmét visszavonta.

A jogerős ítélet ellen benyújtott felülvizsgálati kérelem a fentiek szerint nem vezetett eredményre, mert a megyei bíróság a felperes által megjelölt eljárási és anyagi jogi jogszabályokat nem sértette meg, ezért a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelemmel támadott ítéletet hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján marasztalta a pervesztes felperest az alperesnél

felmerült felülvizsgálati eljárási költségben, továbbá kötelezte az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerinti mértékű és a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986.(VI.26.)IM számú rendelet 13. § (2) bekezdése alapján viselni köteles felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 2012. szeptember hó 4. napján

***dr.Kovács Ákos sk. a tanács elnöke, dr.Dobó Viola sk. előadó bíró,
dr.Kovács András sk. bíró***